

den befallenen Bestände her in einer Umgebung von mindestens 100 m im Umkreis ausbreiten kann.

Im Juni desselben Jahres besichtigte ich in

Kuopio die mir bekannten *I. parviflora*. — Bestände in den Höfen an der Strasse Koljonniemenkatu, aber von dem Pilze bemerkte ich keine Spur.

Aecidium-ruostelöytöjä.

Aarre Rauhala

1. *Aecidium ligulariae*en uusia itäkarjalaisia löytöpaikkoja.

Helsingin Yliopiston kasvitieteellisen museon fanerogaamikokoelmista olen löytänyt *Aecidium ligulariae* Thüm.ruostetta seuraavista Itä-Karjalasta kerätystä *Ligularia sibirica* (L.) Cass.-näytteistä:

Kon. Uunitsa (Unitza). 4. VIII. 1896. B. Poppius.

„ Munjärvi. Letolla Motorinon tien alkupään luona. 3. VII. 1942. R. Tuomikoski.

„ Munjärven Lahti. Korpimainen suo. 11. VII. 1942. N. Söyrinki.

„ Jänkjärvi. Kylästä n. 2 km etelään, letto. 10. VII. 1942. R. Kalliola & J. Soveri.

Kpor. Suma. 1843. F. Nylander.

Liron (1908: Uredineae Fennicae — Finlands rostsvampar, s. 570) mukaan on tätä ruostetta löydetty Itä-Fennoskandiasta vain kolmesta paikasta: Kon. Tiudie. 10. VII. 1863. Th. Simming. (Tämän tiedon kanssa yhtäpitävä näyte löytyi museon fanerogaamiherbariosta). — Kpor. Onnanjoki. 12. VIII. 1896. J. I. Liro. (Tätä löytöä

ei ole voitu tarkasti oheiselle kartalle sijoittaa). Kpor. Tamitsa, lähellä Valkean Meren rannalla sijaitsevaa Onegan kaupunkia. 26. VII. 1899. J. I. Liro. (Tämä löytöpaikka on varsinaisesti jo Kpor-maakunnan itärajan ulkopuolella.)

On merkillepantavaa, että vaikka museossa on pohjoisemmista maakunnista Lv ja Lp myös melkoisesti *Ligulariasta* näytteitä, näistä ei ole löytynyt tautia lainkaan, mikä viitanee siihen, että sieni esiintyy noilla alueilla — mikäli sitä siellä ollenkaan on — harvinaisempaan kuin etelässä. Joka tapauksessa on selvää, että sienien levinneisyyttä Itä-Fennoskandiassa ei vielä lähimainkaan täydellisesti tunneta.

2. *Aecidium barbareae* DC. Suomesta.

Helsingin Yliopiston kasvitieteellisen museon tarkemmin määrittämättömien ruostesienten joukosta olen todennut kaksi *Aecidium barbareae* DC. -näytettä, molemmat *Barbarea vulgariselta*. Ne on ottanut pankinjohtaja W. Nyberg Kauniaisista (U), toisen 26. V. 1939 prof. Nybergin huvilalta ja toisen 1. VI. 1940 rautatieaseman luota.

Lajia ei ole ennen ilmoitettu Suomesta.

Referat:

Aecidium-Funde.

1. *Neue Fundorte des Aecidium ligulariae* Thüm. in Ostkarelien.

Der Verfasser hat bei den *Ligularia sibirica* (L.) Cass.-Proben des Phanerogamherbariums der Universität Helsinki neue Standorte des Rostpilzes *Aecidium ligulariae* Thüm. in Ostkarelien in den Provinzen Kon und Kpor gefunden (siehe Karte).

2. *Aecidium barbareae* DC. in Finnland

Der Verfasser hat in der Pilzsammlung des Botanischen Museums der Universität Helsinki zwei Proben von einem auf *Barbarea vulgaris* RBr. lebenden Rostpilze angetroffen, die von dem Mykologen W. Nyberg in Kauniainen (N) in den Jahren 1939 und 1940 gesammelt worden sind. Die Proben hören zu der Art *Aecidium barbareae* DC, welche für Finnland neu ist.

Über ausgiebige Perithezienbildung bei Erysiphe Martii Lév. auf *Melilotus albus* Med. und bei Erysiphe verbasci (Jacq.) Blumer auf *Verbascum nigrum* L.

Aarre Rauhala

Am 5. XI. 1950 stellte ich an den Pflanzen eines ausgedehnten und schon ziemlich alten *Melilotus albus* Med.-Bestandes in Hietaniemi

im Westen von Helsinki ein reichliches Auftreten des Mehltaupilzes *Erysiphe Martii* Lév. im Fruchtkörperstadium fest. S. Blumer (Die

Erysiphaceen Mitteleuropas, Beitr. z. Kryptogamenfl. d. Schweiz, p. 211, Zürich 1933) erwähnt, dass der Pilz auf dem Weissen Steinklee gewöhnlich im Oidium-Stadium auftrete, sowie dass Perithechien selten seien.

Im Sommer 1951 machte ich Beobachtungen über das Auftreten der Perithechien bei dem auf *Verbascum nigrum* L. lebenden Mehltaupilz *Erysiphe verbasci* (Jacq.) Blumer, die nach Blumer (op. c., p. 284) auf der erwähnten Nährpflanze gleichfalls selten sind. So fand ich am 16. August die *Verbascum nigrum* — Bestände auf dem Hügel Linnamäki in der Stadt Porvoo vom Pilz befallen, sah aber keine Peri-

thecien. Fünf Tage später stiess ich dagegen in Raasepori im Kirchsp. Snappertuna am Landstrassenrand auf Pflanzen, die von einem zahlreiche Fruchtkörper des Pilzes enthaltenden Mehltau bedeckt waren.

Es ist bei den Mehltaupilzen bekannt, dass manche Arten auf derselben Nährpflanze in einer Gegend fruchtkörperbildend, in einer anderen wiederum ausschliesslich konidienbildend auftreten. Die Perithechienbildung ist von mehreren Faktoren abhängig, so von der Temperatur, der Luftfeuchtigkeit und dem Entwicklungszustand der Nährpflanze (vgl. Blumer op.c., p. 42—44).

Selostus:

Erysiphe Martiin Lév. runsasta periteekioiden muodostusta Melilotus albuksella Med.

Kun 5. XI. 1950 tarkastin Helsingin Hietaniemessä laajaa ja iältään jo melko vanhaa *Melilotus albus* Med.-kasvustoa, totesin tässä runsaasti perithecium-asteella olevaa *Erysiphe Martii* Lév.-härmäsientä. S. Blumer mainitsee (Die Erysiphaceen Mitteleuropas, s. 211, Beitr. 9. Krypt. d. Schweiz, Zürich 1933) sienesiintyvän tavallisesti oidiumasteella ja periteekioiden olevan harvinaisia. Johtuneeko tällainen käsitys siitä, että näin myöhäisenä ajankohtana,

jolloin kasvit jo ovat suureksi osaksi lakastuneet, härmäsieniä ei liene enää yleensä etsitty, vai onko sienen kehityksessä Suomessa havaittavissa hieman toisenlainen suunta kuin etelämpänä Euroopassa. Esiintyykö *Erysiphe Martiin* itiöemä-aste *Melilotus albuksella* säännöllisesti vasta näin myöhään syksyllä vai muodostuuko periteekioita runsaammin vain joissakin hyvin määrättyissä olosuhteissa, ovat kysymyksiä, jotka sietäisivät selvittämistä.

Puccinia veratri Niessl in Ostfennoskandien.

Aarre Rauhala

Bei einer im September 1952 von mir vorgenommenen Durchsicht der *Veratrum album* L. v. *lobelianum* (Bernh.) M. & K.-Proben des Botanischen Museums der Universität Helsinki fand ich bei einer von ihnen den teleutosporienstufigen Rastpilz *Puccinia Veratri* Niessl. Die Wirtspflanze ist im August 1887 in Murmansker Lappland, ca 6 km östlich des Sees Shagajaur von V. F. Brotherus gesammelt worden.

Früher hat J. I. Liro (1908), Uredineae Fennicae — Finlands rostsvampar, Helsingfors, p. 218) gemeint, der Pilz könne in Ostfennoskandien vorkommen. Selbst hat er die Art in Tschirkoffska in der Nähe der Ostgrenze dieses Gebietes im Jahre 1899 gefunden (op.c., 1.c.). Der von mir jetzt ausgeführte Fund hat also gezeigt, dass seine Annahme richtig ist.

Selostus:

Puccinia veratri Niessl Itä-Fennoskandiassa.

Tarkastaessani syyskuussa 1952 Helsingin Yliopiston Kasvitieteellisen Museon *Veratrum album* L.v. *lobelianum* (Bernh.) M. & K. -näytteitä, havaitsin eräässä niistä teleutoitiöasteista *Puccinia veratri* Niessl-ruostetta. Isäntäkasvi

on otettu elokuussa 1887 Muurmanin Lapista n. 6 km itään Shagajaur'in järvestä.

Aikaisemmin on J. I. Liro (1908, Uredineae Fennicae, Helsingfors, s. 218) arvellut sienen voivan esiintyä Itä-Fennoskandiassa. Itse hän oli löytänyt lajin tämän alueen itärajan läheisyydestä Tschirkoffska vuonna 1899 (m.t., s. 218). Nyt esittämäni löytö on siis osoittanut hänen olettamuksensa oikeaksi.